

MAGYAR
HELSINKI
BIZOTTSÁG

TÁRSASÁG A
SZABADSÁGJOGOKÉRT

UTCAJOGÁSZ

2025. ÁPRILIS 10.

Kérdések és válaszok a 2025-ös Pride-dal kapcsolatban

Ez a dokumentum a készítésében részt vevő szervezetekhez beérkezett kérdéseket gyűjti egybe és válaszolja meg. Ha további kérdésetek merülne fel, keressetek minket bizalommal a hivatalos csatornáinkon vagy az alábbi e-mail címeken!

helsinki@helsinki.hu
tasz@tasz.hu
utcajogasz@gmail.com

A dokumentumban szereplő válaszok az érintett jogszabályok 2025. április 10-én hatályos állapotát tükrözik.

SZABÁLYSÉRTÉS, BÍRSÁG

1. Elküldhetnek amiatt a munkahelyemről, ha kimegyek a Pride-ra és szabálysértési bírságot kapok?

Nem. A munkáltató főszabály szerint csak a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása, képessége vagy a munkáltató működésével összefüggő ok miatt mondhat fel. Kivételes esetben akkor is megszüntethető a munkaviszony, ha a munkavállaló olyan magatartást tanúsít, amely ellehetetleníti annak fenntartását. Munkavállalóként munkaidőn kívül sem tanúsíthatsz olyan magatartást, ami a munkáltatód jogos gazdasági érdekét veszélyeztetni, a Pride-on való részvétel azonban önmagában aligha minősül jogszerű indoknak a felmondásra, és az erre alapozott elbocsátás sértheti mind a Munka Törvénykönyvét, ráadásul világnézeti meggyőződésen alapuló diszkriminációnak is minősülhet.

2. Ha holnap bemegyek a munkahelyemre egy Pride-os pólóban, megbüntethetnek?

Nem, a ruházat viselésére tüntetéseken kívül nem vonatkoznak a bevezetett törvénymódosítások, tehát törvényt nem sértesz a Pride-póló viselésével. A munkáltató azonban a munkahelyen előírhat öltözködési szabályokat, amelyek megsértésének lehetnek munkajogi következményei.

3. Mi a helyzet akkor, ha tiszta erkölcsi bizonyítványhoz kötött munkakörben dolgozom?

Az erkölcsi bizonyítvány nem tartalmazza a szabálysértési nyilvántartási rendszerben kezelt adatokat, így ha valakit szabálysértésért megbüntettek, az nem jelenik meg az erkölcsi bizonyítványban. Ha tehát meg is bírságnak azért, mert részt vettél a Pride-on, attól az erkölcsi bizonyítványod még "tiszta" marad. Az erkölcsi bizonyítvány kizárólag a bünygyi nyilvántartási rendszerben szereplő adatokat veszi figyelembe, amelyek a büntetőeljárás során jogerősen elítélt személyekre vonatkoznak.

4. Milyen hatással lehet rám, ha megbüntetnek szabálysértésért? Okozhat gondot egyetemre, doktori képzésre jelentkezéskor, külföldre költözéskor vagy külföldi állampolgárság igénylésekor?

Nem valószínű, hogy bármi gondot okozna. A Pride-on való részvételért jogerősen kiszabott bírságot be kell fizetni. Ezen kívül, ha jogerősen megbüntetnek szabálysértésért, az két évig szerepel majd a szabálysértési nyilvántartásban. Ez idő alatt újabb szabálysértés elkövetése esetén súlyosabb büntetésre számíthatsz, például magasabb összegű bírságra. A szabálysértés azonban nem jelenik meg az erkölcsi bizonyítványban, így az továbbra is "tisztá" marad. Létezik szabálysértési hatósági bizonyítvány is, amely tartalmazza, ha szabálysértés miatt jogerősen megbüntettek, viszont ezt általában nem szokták kérni.

5. Mi a szabálysértési eljárás menete?

Ha pénzbírságot kapok, hol és milyen jogorvoslattal tudok élni? Mi lehet egy ilyen jogorvoslat eredménye?

Ha azért indul ellened eljárás, mert részt veszel a Pride-on, akkor elképzelhető, hogy a helyszínen megbírságnak. Ha a helyszíni bírságról szóló nyomtatványt aláírod, akkor utána már nem élhetsz jogorvoslattal a bírság ellen. Jogod van elutasítani a helyszíni bírságot. Ez esetben megindíthatják a szabálysértési eljárást és utólag, levélből fogsz értesülni arról, hogy megbírságnak. Ez esetben utólag, levélből fogsz értesülni arról, hogy megbírságnak. Ilyenkor kérd, hogy személyesen hallgasson meg a rendőrség. Ha a meghallgatás után is fenntartják a bírságot, bírósághoz fordulhatsz, amely felülvizsgálhatja annak jogosságát. A bíróság dönthet úgy, hogy eltörli vagy csökkenti a bírságot, illetve enyhébb szankciót, például figyelmeztetést alkalmaz. A szabálysértési eljárás menetéről és a jogorvoslati lehetőségekről **itt olvashatsz** bővebben.

6. Ha jogorvoslattal élek a bírság ellen, van-e valamilyen határideje az eljárás befejezésének? Bírni fog a bíróság ekkora ügyterhet?

Az eljárás befejezésének nincs végső határideje, viszont a szabálysértés elkövetésétől számított két év után már nem vonhatnak felelősségre. Normál esetben az eljárás lezajlik két-három hónap alatt, de ha tömegesen indulnak szabálysértési eljárások a Pride résztvevőivel szemben, az biztosan jelentős ügyterhet fog jelenteni a rendőrség és a bíróságok számára is.

**7. Mi történik, ha nem fizetem be a szabálysértési bírságot?
Indíthatok pert amiatt, mert nem vagyok hajlandó kifizetni
a gyülekezési jog alkotmányellenes csorbításával kiszabott
bírságot?**

Ha helyszíni bírságot kapsz és ezt elfogadod (aláírod az erről szóló nyomtatványt), akkor nem élhetsz jogorvoslattal. Ha nem fogadod el a helyszíni bírságot, vagy nem a helyszínen bírságnak meg (hanem pl. levélben értesítenek), jogorvoslattal élhetsz a levélben megadott határidőn belül. Kérheted, hogy személyesen hallgasson meg a rendőrség, és ha továbbra is fenntartják a bírságot, akkor kifogást nyújthatsz be a bírósághoz. Ha nem élsz jogorvoslattal határidőn belül, vagy kimeríted az összes jogorvoslati lehetőséget, a bírság jogerőssé válik, amit be kell fizetni. Ennek elmulasztása esetén a bírságot adók módjára fogják behajtani, ennek során inkasszálhatják a bankszámládat vagy levonhatnak a fizetésedből. Pert nem indíthatsz, de a jogerős bírság miatt – a helyszíni bírságot kivéve – az Alkotmánybírósághoz fordulhatsz **alkotmányjogi panasszal**. A jogerős bírságot akkor is be kell fizetni, ha az Alkotmánybírósághoz fordultál.

**8. Ha utólag pénzbírságot kapok, akkor hogyan tudják bizonyítani,
hogy én szándékosan vettem részt a Pride-on, és nem csak
véletlenül keveredtem a tömegbe “boltba igyekezve”.
Erre hivatkozva élhetek jogorvoslattal a bírság ellen?**

A Pride-on való részvételért csak akkor bírságozhatnak meg, ha a rendőrség a helyszínen tájékoztat (például hangosbemondón keresztül) arról, hogy tiltott gyűlésen veszel részt. Ha a tájékoztatás ellenére is a helyszínen maradsz, akkor megbírságozhatnak. A rendőrség köteles bizonyítani (például kamerafelvétellel vagy a jelenlévő rendőrök vallomásaival), hogy a figyelmeztetést hallottad, de ennek ellenére is a helyszínen maradtál és feltehetően nem “boltba igyekeztél”. Ha a rendőrség ezt nem tudja bizonyítani, akkor elképzelhető, hogy a bíróságon sikeres lesz az erre hivatkozó jogorvoslat, ám nem garantálható.

9. Ha a Pride után terveznék külföldre menni, megtagadhatják amiatt a vízumkérelmet (vagy Amerikába az ESTA-t), hogy megbüntettek, mert részt vettem a Pride-on?

Ha megbírságnak azért, mert részt vettél a Pride-on, az szabálysértésnek, és nem bűncselekménynek minősül. A szabálysértés az erkölcsi bizonyítványban nem jelenik meg, az erkölcsi bizonyítványod továbbra is "tisztá" marad. Létezik szabálysértési hatósági bizonyítvány is, amely tartalmazza, ha szabálysértés miatt jogerősen megbüntettek, viszont ezt általában nem szokták kérni. Az egyes külföldi országok döntésén múlik, hogy mit vesznek figyelembe a vízumkérelmek elbírálása során, így a pontos feltételekről a konkrét külföldi ország nagykövetségén vagy konzulátusán tudnak megbízható tájékoztatást adni.

10. Mekkora összegű bírságra számíthat ténylegesen az, aki kimegy a Pride-ra és emiatt megbüntetik?

A helyszínen kiszabott bírság 6.500–65.000 forint között lehet, ismételt szabálysértés esetén 90.000 forintig terjedhet. Az utólag, levélben kiszabott pénzbírság 6.500–200.000 forint között mozoghat. A pontos összeget a szabálysértés súlya, az elmúlt két évben általad esetlegesen elkövetett korábbi szabálysértés, valamint az anyagi, szociális helyzeted figyelembevételével határozzák meg. Utóbbit csak akkor veszi figyelembe a hatóság, ha tájékoztatod őket róla, ezért is fontos, hogy jogorvoslattal élj és kérd a személyes meghallgatásodat. A helyszíni bírság kivételével a bírság bírósági felülvizsgálata kérhető. A bíróság csökkentheti vagy el is törölheti a bírságot. A bírság konkrét összegét nehéz megjósolni, azonban a gyülekezési joggal visszaélés olyan csekély súlyú szabálysértésnek számít, ami miatt nem indokolt magas összegű bírságot kiszabni.

11. A gyerekek is kaphatnak szabálysértés miatt büntetést?

Csak az büntethető szabálysértésért, aki az elkövetéskor a 14. életévét már betöltötte, a 14 évnél fiatalabb gyermekek nem. A 14-18 év közötti fiatalokra enyhébb szabályok vonatkoznak, mint a felnőttekre. Például fiataikorú esetén a pénzbírság maximális összege 65.000 forint lehet, míg felnőttek esetén 200.000 forint. Ha 18. évnél fiatalabb gyermek vagy fiatal követ el szabálysértést, akkor a gyámhivatal vizsgálatot indíthat, ami a szülőt is érintheti.

12. Ha egy civil szervezet kitelepül a Pride-ra, a szervezetet is érheti-e retorzió a kitelepülő tagjain túlmenően (a sátoron rajta lenne a szervezet neve, népszerűsíténék is a közösségi oldalon a kintlétüket)?

Nem. A bevezetett módosítások szerint szabálysértést követnek el azok, akik részt vesznek egy tiltott gyűlésen, de szabálysértési felelőssége csak természetes személyeknek van, szervezettel szemben ilyesmi nem merülhet fel.

13. Ha holnap kirakom a szivárvány zászlómat az erkélyemre megbüntethetnek 200.000 forintra?

Nem, nyugodtan kirakhatod a szivárvány zászlót az erkélyedre, azzal semmilyen törvényt nem sértesz.

14. Ha mondjuk 100.000 embert egyszerre akarnak fejenként megbírságot, segítetek jogilag képviselni az egész társaságot, akár EU-s bíróságig vinni az ügyet? Lehet-e majd pertársaságot alapítani, tömeges keresetet indítani nemzetközi fórumok előtt? Vagy ki kell csengetni a büntetést?

A szabálysértési ügyek és a jogorvoslati eljárások egymástól elkülönülten fognak zajlani, de közzé fogunk tenni olyan mintabeadványokat, amiket mindenki könnyen a saját egyedi helyzetére alakíthat, emellett pedig készítünk közérthető "használati útmutatót" is ezekhez, hogy tudd, mikor, kinek, milyen határidővel tudod benyújtani őket. Dolgozunk azon, hogy sok jogász és ügyvéd vegyen részt a jogsegélyezésben, erről folyamatosan tájékoztatjuk majd a nyilvánosságot is. A szabálysértési eljárás menetéről és a bírsággal szembeni jogorvoslati lehetőségekről SZABÁLYSÉRTÉS, BÍRSÁG című részben szereplő válaszok között, különösen az 5. és 7. kérdésre adott válaszban olvashatsz többet.

GYÜLEKEZÉSI JOG

15. Nálunk is bevethetnek hangágyút? Van ilyen eszköze a rendőrségnek? Használhatják legálisan?

A rendőrségi törvény tételesen megjelöli, hogy milyen eszközöket alkalmazhat a rendőrség, és ezek között a hangágyú nem szerepel. Ha van is ilyen eszköze, azt legálisan nem használhatja.

16. Ha a felvonuláson maszkban jelenek meg, úgy kötelezhető vagyok a személyazonosságom igazolására?

Igen, sőt akkor is, ha nem maszkban jelensz meg, úgyhogy legyen nálad személyi, vagy más olyan irat, amivel a személyazonosságodat igazolni tudod. A maszkviselés ráadásul vétségnek minősül, büntetőeljárást von maga után, úgyhogy azt nem javasoljuk.

17. Mit jelent pontosan, hogy nem szabad arcot eltakarni egy gyülekezésen? Napszemüveg, sapka, kapucni, maszk viselése vagy az arcfestés az arc eltakarásának számít? Ha beöltözök rózsaszín párducnak, azt lehet?

A gyülekezési törvény és a Btk. az arc eltakarását tekinti a gyűlés békés jellegét biztosító korlátozások megsértésének.

A maszkviseléstől tehát mindenképp érdemes tartózkodni, mert az arcfelismerő rendszer használatát ugyan ellehetetleníti, de ha a rendőr személyesen igazoltat a helyszínen, annak nem állhatsz ellen. A fenti tilalomba azonban a szemüveg és napszemüveg viselése, a sminkelés és az arcfestés, a sapka, kalap, kapucni, jelmez viselése csak nagyon kiterjesztő értelmezéssel férne bele. Azt nem lehet kizárni, hogy ilyen esetben is eljárást indítsanak ellened, de ekkor nagyobb eséllyel lesz sikeres a védekezésed.

18. A sima, egészségügyi maszk nem védhető azzal, hogy vírusos beteg vagyok/hipochonder és amúgy is veszélyhelyzet van és “külföldről hozzák be a vírusokat” és emiatt félek?

Sajnos nem. Jelenleg nincs járványhelyzet vagy egészségügyi veszélyhelyzet, és a gyűléseken az egészségügyi maszk viselése is az arc eltakarásának minősül. A rendőrség gyakorlata változó, hol levetetik a résztvevőkkel, hol nem, a biztonság kedvéért és a büntetőeljárás elkerülése érdekében azt tanácsoljuk, hogy ha részt veszel a Pride-on, ne viselj még egészségügyi maszkot sem. Ha valóban beteg vagy, akkor pedig inkább ne vegyél részt tömegrendezvényen, és más módon fejezd ki a Pride iránti szimpátiádat.

19. Milyen megfigyelő rendszereket, titkosszolgálati eszközöket alkalmaz a rendőrség tüntetéseken? Figyelik-e például a telefonokat, mobil hálózatot?

A rendőrség kép- és hangfelvételt készíthet, és a nagy létszámú tüntetéseken jellemzően szokott is készíteni, és felhasználhatja a köztéri kamerák felvételeit is. A titkosszolgálati eszközök között vannak bírói engedélyhez kötött és nem kötött eszközök. Az utóbbiak alkalmazásáról a dolog természetéből fakadóan nem tudunk, de az olyan komolyabb technikák, mint a telefonlehallgatás, üzenetváltások feltörése, mobilhálózat megfigyelése, stb. bírói engedélyhez vannak kötve.

20. Mennyire alkalmas ez a törvénymódosítás az általános gyülekezési jog korlátozására? Mennyire tudja a kormány tágan értelmezni, amikor arról dönt, hogy engedélyez vagy megtilt egy gyűlést?

Alkalmas lehet rá, hiszen a módosítás megfogalmazása kellően tág és pontatlan ahhoz, hogy a megfelelő politikai akarattal sokféle gyűlésre rá lehessen húzni. A kormány további szigorításokat is bejelentett, így egyértelműnek látszik, hogy a Pride-on túlmutatóan támadja a gyülekezés szabadságát.

21. Nyilváníthatnak-e gyerekekre károsnak ellenzéki tüntetéseket?

Jogszerűen semmiképp. Arra viszont nincs garancia, hogy a kormány ne próbálkozná a későbbiekben hasonlóval.

22. Ha kimegyek ácsorogni, telefont nyomkodni egy tüntetésre, akkor az csoportosulásnak számít? Kaphatok-e büntetést azért, mert éppen ott és akkor végeztem a rekreációs tevékenységet?

A szabálysértési felelősség szempontjából az dönt, hogy az ácsorgás, telefonnyomkodás közben a szándékod az volt-e, hogy a tüntetésen vegyél részt. Ha igen, akkor fennállhat a felelősség. Lásd részletesebben a SZABÁLYSÉRTÉS, BÍRSÁG című részben szereplő válaszok között, különösen a 8. kérdésre adott választ.

23. Ha épp csak szivárványos pólóban, színes hajjal sétálok a Pride napján Budapesten bárhol és teljesen váratlanul sok más ember is szivárványos ruhában sétál pont arra, akkor megszegünk bármilyen jogszabályt?

Nem. A ruházkodásra, öltözködésre ilyen téren nem vonatkozik semmilyen tiltó szabály, viszont egy ilyen, spontánnak tűnő gyűlés is minősülhet tiltott gyűlésnek. A tiltott gyűlésen való részvétellel kapcsolatban a SZABÁLYSÉRTÉS, BÍRSÁG című részben szereplő válaszokat, különösen a 8. kérdésre adott választ, valamint a 22. kérdésre adott választ.

24. Ha gyülekezésen kapják az embert, feloszlathatja a gyűlést a rendőrség? Mi az oszlatás menete? Mire kell figyelni résztvevőként, ha oszlatásra kerül sor?

A gyűlést a rendőrség akkor oszlatja fel, ha az elvesztette a békés jellegét, vagy ha tiltó határozat ellenére tartják meg, vagy ha csak azért nem tiltották meg, mert azt a szervezők nem jelentették be előre. Az oszlatás előtt a rendőrség felhívja a résztvevők figyelmét arra, hogy a gyűlés (megítélése szerint) jogellenes, és felszólítja a résztvevőket a távozásra. Ha ennek nem tesznek eleget, akkor a rendőrség maga oszlatja fel a gyűlést. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a gyűlés véget ér, a résztvevőknek a helyszínt el kell hagyniuk, és ha ezt nem teszik meg, akkor szabálysértést követnek el. A rendőrség ekkor igazoltathatja őket, és szélsőséges esetben akár erővel is feloszlathatja a tömeget.

25. Lehet-e népszavazást kezdeményezni azért, hogy a gyülekezési jog egy "felsőbbrendű" jog legyen?

Nem, mert az az Alaptörvény módosítására irányulna, amiről nem lehet népszavazást tartani. Egy jól működő, demokratikus jogállamban egyébként sem így, hanem a korlátozás szükségességének és arányosságának vizsgálatával kell mérlegelni, hogy két alapvető jog összeütközése esetén milyen korlátozás elfogadható.

26. Van még olyan csoport az LMBTQ közösségen kívül, akiknek jogszabály tiltja a gyülekezését?

Az LMBTQ közösséggel szembenihez hasonló tilalom jelenleg nincs. A rendőrség megtilthatja a gyűlést, ha megalapozottan feltételezi, hogy a gyűlés a közbiztonságot vagy a közrendet közvetlenül veszélyeztetné, vagy mások jogait szükségtelen és aránytalan mértékben korlátozná. A gyülekezési jogról szóló törvény szerint például tilos olyan gyűlést tartani, ami alkalmas etnikai közösségek méltóságának a megsértésére. Vagy például tilos az a gyűlés, ami alkalmas a bíróságok működésének a megzavarására.

27. Mi van akkor ha a kislányom egy szivárványos zászlóval a kezében sétál? Számít az, hogy egy rendezvényen teszi ezt, vagy csak simán az utcán?

Semmilyen törvényt nem sért az, ha valaki közterületen szivárványos zászlóval sétál. Ha viszont ezt egy gyülekezésen, például a Pride-on teszi, az már minősülhet szabálysértésnek és – attól függően, hogy mennyi idős a kislányod – bírságot vonhat maga után. Ezzel kapcsolatban lásd a SZABÁLYSÉRTÉS, BÍRSÁG részt, a gyerekek szabálysértés miatti büntethetőségével kapcsolatban pedig a 11. kérdést.

28. Be lehet jelenteni egy nyilvános rendezvényt úgy, hogy csak 18 éven felülieknek szól? Ha igen, sérülhetnek a témája miatt a gyerekek jogai?

A „gyűlés” törvényben meghatározott fogalma, hogy legalább két személy részt vesz, közügyben való véleménynyilvánítás céljából tartják és nyilvános. A nyilvánosság azt jelenti, hogy bárki csatlakozhat. Ez alapján nem lehet kizárni a 18 éven aluli résztvevőket. Emellett az újonnan bevezetett, emberi jogokat sértő tilalom nem határozza meg félreérthetetlen módon, hogy mikor kell megtiltani egy gyűlést. Tehát azt sem írja a törvény, hogy kiskorúak jelenléte vagy hiánya változtat-e a tilalmon, vagy emiatt más megítélés alá esne egy gyűlés.

29. Ha én transz nőként kisminkelve megyek ki egy, a Pride-tól független gyülekezésre vagy tüntetésre, akkor azért megbírságozhatnak engem? Vagy bárki mást ezen a gyűlésen az én jelenlétem miatt?

Nem bírságozhatnak meg ezért, semmilyen törvényt nem sért a jelenléted. Az újonnan bevezetett, emberi jogokat sértő tilalom nem határozza meg félreérthetetlen módon, hogy mikor kell megtiltani egy gyűlést. Viszont értelmezhető úgy a tiltó törvénytörvény, hogy bármilyen témájú gyűlés szervezője felelős azért, hogy ne „jelenjen meg” „születési nemtől való eltérés”, illetve a homoszexualitás. Emiatt akár a rendőrség jogellenessé is nyilváníthat egy gyűlést. Ha ezt a jogértelmezést választja a rendőrség, az súlyosan sérteni fogja az emberi jogokat.

30. Milyen fegyvereket, eszközöket vethet be a rendőrség tömegoszlatás esetén?

A rendőrségnek az arányosság és fokozatosság elvét kell követnie. A rendőrségnek elsősorban fel kell szólítania a szervezőt arra, hogy a gyűlést oszlassa fel, ha ez szükséges a törvény alapján. A rendőrség ezt követően vagy ezzel párhuzamosan

szintén tájékoztatni köteles a résztvevőket arról, hogy a gyűlést felosztatja. A résztvevőknek ez alapján el kell hagyniuk a helyszínt. Ha a résztvevők a rendőrség felszólítására nem mennek el, és a rendőrség ezt szükségesnek ítéli, akkor használhat úgynevezett kényszerítő eszközöket. Kényszerítő eszközök: testi kényszer, bilincs, sokkoló, rendőrbot (gumibot), kutya pórázon, útzár. A rendőrség dönthet úgynevezett tömegoszlató eszközök használata mellett is, ha ez szükséges és arányos. Tömegoszlató eszköz alkalmazásáról előzetesen tájékoztatni kell a tömeget. Tömegoszlató eszközök: vízágyú, pirotechnikai eszköz, ingerlőgáz (könnygáz, paprikaspray), elfogó háló, lóháton vagy más járművekkel végzett kényszeroszlatás. Tömegoszlatásra löfegyvert, gumilövedéket használni tilos.

31. Ha valaki megtámad bennünket baseball ütőkkel, akkor a rendőrség nem fog segíteni?

Aki egy békés gyűlés résztvevőire támad, súlyos bűncselekményt követ el. A rendőrségnek a legfontosabb feladata a közrend biztosítása és a bűncselekmények megakadályozása, tehát nem teheti meg, hogy tétlenül nézze, ha a Pride résztvevőit megtámadják, még akkor sem, ha a felvonulást jogellenesnek tartja.

32. Ha egy ukrán-magyar állampolgár kimegy a Pride-ra és megbüntetik, az alapja lehet-e a belengetett kettős állampolgárok kiutasításának?

Az állampolgárság felfüggesztésével kapcsolatos szabályozás emberi jogokat sért. Fontos, hogy az igazoltatással nem derül ki, hogy a magyaron kívül más állampolgárságod is van. Nincsen olyan központi nyilvántartás, ahol a magyar állam listázza azokat a magyar állampolgárokat, akiknek van más állampolgárságuk is. Ha azonban a kormány bárkivel szemben alkalmazná állampolgárságának felfüggesztését, akkor jogi segítséget fogunk neki nyújtani.

33. Jó ötlet otthon hagyni a telefont, hogy ne tudják bemérni, hogy a Pride-on vagyok?

Semmiképpen ne hagyd otthon a telefonodat! A rendőrség a telefonod nélkül is elég eszközzel rendelkezik ahhoz, hogy azonosítson téged. A telefonodra a mostani felvonuláson nagy szükséged lehet, hiszen segítségével fényképeket, felvételeket készíthetsz jogsértő helyzetekről, amik később értékes bizonyítékok lehetnek jogi eljárásokban.

ARCFELISMERŐ RENDSZER

34. A gyerekeket is ellenőrzi az arcfelismerő rendszer?

Az arcfelismerő rendszert azzal szemben lehet alkalmazni, aki ellen szabálysértési eljárást indítottak. Mivel szabálysértésért csak 14 éves kor felettieket lehet felelősségre vonni, elképzelhető, hogy a nagyjából ennyi idős fiatalokat is megpróbálják beazonosítani.

35. Mi alapján azonosít az arcfelismerő rendszer? Milyen nyilvántartásból dolgozik a rendszer, mi az arcképmás forrása? E-személyi vagy útlevel hiányában is felismer a rendszer?

Mindenki, akinek van személyi igazolványa, útlevele vagy jogosítványa, szerepel a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ (NSZKK) által vezetett arcképprofil-nyilvántartásban. (Az idegenrendészeti és a bűnügyi nyilvántartásokban szereplők szintén.) A nyilvántartás nem magukat a fényképet, hanem az ezekből készített biometrikus azonosítót, az „arcképprofil” tartalmazza. Akinek tehát van fényképes személyazonosító okmánya, az azonosítható.

36. Milyen jogszabály alapján jogosult a rendőrség az arcfelismerő rendszer alkalmazására? Hogyan működik a rendszer?

Az arcképelemzést az arcképelemzési nyilvántartásról és az arcképelemző rendszerről szóló 2015. évi CLXXXVIII. törvény szabályozza. A rendszer állóképes arcfelismerést végez, vagyis az azonosítás nem élőben történik, hanem az érintettekről készült képek utólagos elemzésével. Első lépésként szabálysértési eljárást kell indítani. Ezután a rendőrség az NSZKK arcfelismerő szolgáltatását igénybe véve vélhetően szisztematikusan azonosítja azokat, akikről megfelelő minőségű felvétel készült. A rendszer a beküldött képekből is arcképprofil készít, és azt

veti össze az adatbázis elemeivel. Az összevetés találatai alapján a rendőrségnek kell döntést hoznia a képen szereplő személy azonosságáról.

37. Ha csak kimegyek a rendezvényre, és helyben nem bírságnak meg, akkor is bevethetik ellenem az arcfelismerő szoftvert azért, hogy megtaláljanak és utánam küldjenek egy csekket?

Igen, ha utólag, egy felvétel alapján azonosítanak be, akkor is megbírságozhatnak.

38. Meddig követhetik a mozgásom? Ha nem rendezvényen, hanem máshol követek el bármilyen szabálysértést, akkor is alkalmazhatják az arcfelismerő rendszert?

Az arcképelemzés nem valós időben történik, arcfelismerő szoftverrel tehát nem követik a mozgásodat. Az elemzés alapjául szolgáló felvételeket kifejezetten a demonstráción készítik, ezért nem valószínű, hogy ezek alapján más szabálysértés miatt eljárást indítsanak ellened.

Ugyanakkor a törvény most már lehetővé teszi, hogy bármilyen szabálysértés esetében alkalmazzanak arcfelismerést. Ha nem is a Pride-on készült felvételek alapján, de bármilyen kamerafelvétel – például közterületi kamerák képe – felhasználásával indíthatnak ellened eljárást.

39. Ez a törvény alkalmas például a futball szurkolók ellen is a vulgáris rigmusok hangoztatása vagy pirotechnikai eszközök használata esetén?

A sportrendezvényeken a sporttörvény szerint lehet arcképelemzésre is felhasználható minőségű felvételeket készíteni. A szabálysértési vagy büntetőeljárás során ezek alapján végzik az arcfelismerést.

40. Lehet-e népszavazást kezdeményezni azért, hogy ne lehessen tömeget megfigyelni térfigyelő kamerákon, vagy hasonló eszközökön keresztül?

Az Alaptörvény lehetővé teszi, hogy a polgárok népszavazást kezdeményezzenek a térfigyelő kamerák vagy más hasonló eszközök hatósági használatának szabályairól. A konkrét, népszavazásra szánt kérdéssel szemben viszont több törvényi követelmény is van. Például úgy kell megfogalmazni a kérdést, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles. A Nemzeti Választási Iroda jogosult vizsgálni, hogy a konkrét kérdés megfelel-e ezeknek a feltételeknek, és ha nem, akkor elutasíthatja a népszavazási kezdeményezést. A népszavazás kezdeményezésének menetéről **itt olvashatsz** bővebben.

RENDŐRI INTÉZKEDÉSEK

41. Mi a legrosszabb, amit egy rendőr tehet? Igazoltatás és pénzbírság, vagy fogdába is vihetnek?

Ha nem tudod hitelt érdemlően igazolni magad, vagy ellenállsz a rendőr felszólításának, akkor előállíthatnak, azaz bevihetnek a rendőrségre legfeljebb nyolc órára (ami négy órával meghosszabbítható). Ha ellenállsz, akkor testi kényszerít, illetve egyéb kényszerítő eszközt is alkalmazhatnak veled szemben, és szabálysértésért is fel fognak jelenteni. Ha aktívan állsz ellen, akkor az már bűncselekménynek is minősülhet. A gyűlés feloszlata körében – ha a résztvevők felszólításra maguktól nem hagyják el a helyszínt – az igazoltatások és a testi kényszer után könnygázt, vízágyút is bevethet a rendőrség.

42. Mi történik, ha nem tudnak igazoltatni, mert nincs nálam semmilyen okmány?

Ha nem tudod hitelt érdemlően igazolni magad, akkor előállíthatnak, azaz bevihetnek a rendőrségre legfeljebb nyolc órára (ami négy órával meghosszabbítható). Célszerű magadnál tartani valamilyen személyazonosító okmányt (személyi, útlevél, jogosítvány), de nem csak fényképes okmánnyal igazolhatod magad. A rendőr döntésén múlik, hogy elfogad-e például fotót a személyi igazolványodról, vagy azt, ha egy ismerősöd igazol téged. Ha van DÁP alkalmazásod, akkor annak felmutatásával, a telefonoddal is igazolhatod magad, ezt a rendőr köteles elfogadni.

43. Hogyan tudom a rendőr tudtára adni egy tüntetés során, hogy én nem fogok most a hídról elmenni, akárhány alkalommal is szólít fel rá? Hogyan tudom jogszerűen közölni, hogy békésen állok ellen?

A rendőri felszólításnak főszabályként mindenki köteles eleget tenni, a felszólításnak ellenálló személlyel szemben kényszerítő eszközök alkalmazhatók. Ha ilyen passzív ellenállásra készülsz, akkor számíts arra, hogy testi kényszert fognak veled szemben alkalmazni, és erővel visznek az úttestről a járdára. Maradási szándékodat szóban közöld, a rendőrt ne sértegesd, ülj az aszfaltra, és a felhúzott térded alatt kulcsold össze a kezeid (így lesz a legkevésbé kellemetlen, amikor ketten megfognak és felemelnek). Arra nagyon vigyázz, hogy semmi olyan mozdulatot ne tegyél, amit a rendőr támadásként érzékelhet, vagy amivel akár csak véletlenül is hozzáérhetsz a rendőrhöz, mert azzal büntetőeljárást kockáztatsz.

LMBTQI JOGOK

44. Mi alapján süthetik rá egy eseményre, hogy veszélyezteti a gyerekeket? Milyen jogalapra hivatkoznak és lehet-e tiltakozni ellene valahogy?

Sajnos ez nem tudható pontosan. A 2021-ben elfogadott, gyermekvédelmi törvénynek nevezett transz- és homofób „propagandatörvény” tiltja a szexuális és nemi kisebbségek és a homoszexualitás megjelenítését és „népszerűsítését”, valamint „a szexualitás öncélú ábrázolását”. A gyülekezési törvény legújabb módosítása szerint pedig tilos az olyan gyűlés megtartása, amely a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott tilalmat sérti. Ahogy azt az Európa Tanács alkotmányjogászokból álló szakértő testülete, a Velencei Bizottság is rögzítette azonban, nem világos sem a „megjelenít”, sem a „népszerűsít” kifejezések pontos tartalma, azokat sem törvény, sem alsóbb szintű jogszabályok nem definiálják.

45. Mit jelent az, hogy a “homoszexualitást népszerűsít” egy gyülekezés? Ki határozza meg, hogy mi minősül “homoszexualitás népszerűsítésének”? Van konkrét lista arról, hogy mi számít annak, és mi nem?

Az Európa Tanács alkotmányjogászokból álló szakértő testülete, a Velencei Bizottság is rámutatott, hogy nem világos, mi tekinthető a homoszexualitás “bemutatásának”, vagy akár „népszerűsítésének”, azokat sem törvény, sem alsóbb szintű jogszabályok nem definiálják. Nem világos egyebek mellett, hogy beletartozik-e e fogalmak alá az olyan tartalom, amely például homofób attitűdök vagy előítéletek ellen, a szexuális kisebbségek jogegyenlősége, elfogadása érdekében kíván fellépni objektív tényeket közölve, vagy például az sem, hogy a homoszexualitás konkrét cselekményre vagy a szexuális irányultságra, esetleg mindkettőre utal.

46. A módosítás kizárólag gyűlésekre vonatkozik vagy változtat azon, hogy közterületeken hogyan nyilvánulhat meg valaki? Megfoghatom az azonos nemű párom kezét?

A módosítás kifejezetten a gyűlésekre vonatkozik. Mindenki továbbra is bátran megfoghatja a párja kezét az utcán, ezt törvény nem tiltja és nem is tilthatja meg.

47. Van bármi bizonyíték arra, hogy a szexuális és nemi kisebbségek megismerése befolyásolja a gyermekek egészséges fejlődését? Nem kellene előbb bizonyítani, mielőtt a jogalkotó meghozza ezt a törvényt?

Semmilyen bizonyíték nincs erre, sőt: az ellenkezőjére van. Az irányadó jogi, pszichológiai és pedagógiai álláspont egyértelműen az, hogy az emberi sokféleség megismerése kifejezetten szolgálja a gyerekek érdekeit. Az Emberi Jogok Európai Bírósága is hangsúlyozta: nincs arra tudományos bizonyíték vagy szociológiai adat, hogy a melegség említése vagy a szexuális kisebbségek társadalmi helyzetéről folytatott nyilvános diskurzus hátrányosan érintené a gyermekeket. Egy normálisan működő demokratikus jogállamban valóban kell, hogy legyen szakmai alapja a jogalkotásnak, Magyarországon azonban a kormány ezzel (az egyébként érvényes magyar jogot is áthágva) régóta nem foglalkozik.

48. Láthatóan transznemű vagyok, és májustól remélhetőleg kettős állampolgár (egyik magyar, másik egyéb EU-s). Hallottam nemrég egy másik Alaptörvény-módosítási javaslatról, miszerint ha a tevékenységem “Magyarország nemzeti szuverenitását, közrendjét, területi integritását vagy biztonságát veszélyezteti”, akkor legálisan kiutasíthatnak Magyarországról kettős állampolgárként. Ha netán a Pride-on részvétel miatt igazoltatnak, rájönnek, hogy kettős állampolgár vagyok, és megállapítják, hogy én a közrendet veszélyeztettem azzal, hogy részt vettem az eseményen, fenyeget-e annak a veszélye, hogy deportálnak?

Az állampolgárság felfüggesztésével kapcsolatos szabály sérti az emberi jogokat. Nem vonatkozik viszont ez a fenyegetés azokra, akiknek magyaron kívüli állampolgársága egy másik uniós tagállam, valamint uniós tagjelölt állam (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Georgia / Grúzia, Moldova, Montenegró, Észak-Macedónia, Szerbia, Törökország, Ukrajna), vagy az Európai Gazdasági Térség részét képező állam (Norvégia, Izland, Liechtenstein), illetve külön megállapodással ide sorolandó állam (Svájc).

Másik EU-s tagállam (és a fent felsorolt államok) állampolgárait tehát nem fenyegeti a magyar állampolgárság felfüggesztése. Emellett fontos, hogy egy igazoltatással nem derül ki, hogy a magyaron kívül más állampolgárságod is van. Nincsen olyan központi nyilvántartás, ahol a magyar állam listázza azokat a magyar állampolgárokat, akiknek van más állampolgársága is. Ha azonban a kormány bárkivel szemben alkalmazná állampolgárságának felfüggesztését, akkor jogi segítséget fogunk neki nyújtani.

49. Magyarországon munkavállalói vagy tanulói vízummal élő külföldieknek van-e félnivalójuk a kettős állampolgárokhoz hasonlóan?

A kettős állampolgároknak sincs félnivalójuk, és a tartózkodási engedéllyel itt tartózkodóknak sincs különösebb okuk a félelemre. A tiltott gyűlésen való részvétel nem büntetőjogi, hanem csak szabálysértési felelősséget alapoz meg, aminek a megállapítása nem kerül bele a bűnügyi nyilvántartásba.

50. Milyen eszközei vannak az EU-nak az ehhez hasonló Alaptörvény-ellenes törvények ellen?

Sokféle eszköze van. Indíthat kötelezettségszegési eljárást, aminek végén az Európai Unió Bírósága megállapíthatja, hogy a törvény ellentétes az uniós joggal, így azt meg kell változtatni. Egyedi ügyekben – tehát például ha valaki ellen szabálysértési eljárás indul, amiért részt vett a Pride-on – a magyar bíró közvetlenül is fordulhat az Európai Unió Bíróságához.

GYERMEKEK JOGAI

51. Érhet-e bármi retorzió, ha a gyerekem is elviszem a Pride-ra? Elveheti tőlem a gyámügy?

Röviden: álláspontunk szerint nem. A hazai törvények megítélésünk szerint nem teszik azt lehetővé, hogy a szülőtől elvegyék a gyermekét azért, mert elment vele a Pride-ra, erre csak a jogszabályok szélsőséges értelmezése adna lehetőséget. Az Alaptörvény szerint ráadásul a szülő joga megválasztani a gyermekének adandó nevelést, amibe meggyőződésünk, hogy szabad belátása szerint bele kell férnie annak, hogy elviszi-e a Pride-ra, vagy sem.

52. A törvény arra hivatkozik, hogy a gyermekek jogai erősebbek más jogoknál, mint pl. a szólás szabadsága vagy a gyülekezési jog. De mik ezek a gyermekjogok az Alaptörvényben pontosan, mennyire kézzel fogható vagy mennyire húzható rá arra, amire csak a hatalom akarja?

Az új módosítás szerint a gyerekek “megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz” való joga az élethez való jogot kivéve minden más alapvető joggal szemben elsőbbséget élvez. A hatalom ezt saját politikai céljai elérésére használja, miközben cinikus módon érdemben semmit sem tesz a gyermekvédelmi intézményrendszer összeomlásával szemben. Végso soron azonban a bíróság fogja majd mérlegelni, hogy egy konkrét esetben – mondjuk a Pride megtartása esetén – a gyerekek jogai és a gyülekezési jog ütközik-e egyáltalán, és itt nem lehet majd figyelmen kívül hagyni, hogy az objektív bizonyítékok nem azt támasztják alá, hogy a szexuális és nemi kisebbségek jogegyenlőségéről, elfogadásáról szóló véleménynyilvánítás veszélyeztetné a gyermekek fejlődését, hanem az ellenkezőjét.

53. Ha elmegyek a Pride-ra és bírságot kapok, akkor emiatt a gyermekvédelemben dolgozó anyukámnak lehet belőle baja a kifogástalan életvitel vizsgálata körében?

Nem valószínű, hogy ez gondot okozna. Egyrészt ezek a vizsgálatok már lezajlottak, másrészt a vizsgálat körében is csak a bünygyi nyilvántartás adatai számítanak, amibe a szabálysértési felelősség megállapítása nem kerül be.